

A feltámadáshit az ősegyházban

Ebben a részben Lukács evangélista két oldalról próbálja alátámasztani Jézus feltámadását. Az egyik oldalról maga Jézus az, aki saját feltámadott testének bemutatásával és fizikai tapasztaltatásával bizonyítja tanítványainak, hogy feltámadott a halálból. Másrészről pedig az ószövetségi próféciaikkal igazolja a feltámadást. Próbálja a tanítványokat megnyugtatni, hogy nem kísértetet vagy szellemet látnak, hanem az ő valódi testét, és ez a test, ez a feltámadott test, ez már nem olyan, mint a keresztre feszítés előtti test. Egyes magyarázatok szerint az asztrálest jellemzői ezek: a fizikai tapasztalás bizonyos természetfeletti képességeket is mutat, mint például a zárt ajtókon való átmenés, vagy a valóságos sebek és a valóságos étkezés.

Más értelmezés szerint a Lukácsnál itt leírt látomás-jelenség egy hosszabb sorba illeszkedik. „Az őskeresztény látomásoknak ebbe a hosszú (egyébként Péternél kezdődő) sorába tartozik még István látomása és Pál damaszkuszi látomása is... A húsvéti látomások természetes jelenségek voltak, amelyet a tanítványok képzelete vagy – árnyaltabban – tudat alatti énjük hozott létre. Isten igazi lehetősége, hogy az emberi struktúrákon keresztül szóljon az emberhez. Mert ahogyan minden látomás teljes egészében az ember műve, ugyanúgy teljes egészében Isten műve is, aki arra használja az ember alkotó képzelőerejét, hogy kinyilatkoztassa magát a történelem kellős közepén” (G. Lohfink).

Függetlenül attól, hogy hogyan értelmezzük az itt leírtakat, a feltámadott Krisztusban való hit alappillérré vált a tanítványok későbbi hittérítő munkájában. Folyamatosan visszatérő gondolat, hogy Jézus legyőzte a halált, és ennek a bizonyító ereje mindvégig jelen van a tanítványok és az apostolok gondolkodásában, tanításában. Az egész igehirdetés és apostoli munka, az evangelizáció egyik sarkalatos pontja lett. Az ApCsel 2,24-ben (szintén Lukács leírása alapján) Péter ezekkel a szavakkal lép a nyilvánosság elé: „Isten azonban a halál fájdalmait feloldotta, és feltámasztotta őt, mert nem volt lehetséges, hogy a halál hatalmában tartsa őt” (Csia ford.). A Krisztus feltámadására való hivatkozás rögtön az elején már nagyon lényeges pontjává válik az apostoli munkának. Péter saját tanúságát hangoztatja: „Isten feltámasztotta őt a halottak közül, aminek mi tanúi vagyunk” (ApCsel 3,15). Pál számtalan helyen hivatkozik Jézus feltámadására úgy, hogy ez a Krisztusba vetett hit egyik alapja (Róm 4,24; 1Kor 15,15 stb.) Tehát nem kérdés, hogy már kezdetben Jézus feltámadása a hit egyik, ha nem a legfontosabb alaptétele. A nagypénteki és húsvéti események hangsúlyozása, a kereszt és a feltámadás hirdetése központi gondolattá vált az épp kialakuló, formálódó krisztológiában.

De a feltámadáshitnek nemcsak a halál legyőzése miatt volt fontossága, hanem talán sokkal nagyobb jelentősége volt a későbbi egyházak, gyülekezetek kialakulásában, működésében. Mert a feltámadás egyúttal azt is jelentette, hogy Krisztus közöttünk van, jelen van. Nem egy meghalt személyre gondolunk, amikor Krisztusról beszélünk, hanem egy köztünk élő, a mai napig is valóságosan élő személyről beszélünk. És ez a gondolat vagy hit a kezdeti gyülekezetekben igen-igen fontos volt, mert ezzel óriási erőt, lelkesedést és pszichikai energiát kaptak: „Nem hagyott magunkra Jézus, hanem velünk van a nehézségek és üldözések közepette.” Ennek egyik fontos következménye volt a kezdeti idők erős parúziavárása is: az Úr eljövételének közelségébe vetett hit óriási mértékben hozzájárult az első idők erkölcsi megszilárdulásához, a tanításnak a főleg gyakorlati oldalról való „aprópénzre váltásához”, alkalmazásához.

Az, hogy Jézus a zsidó (általunk Ószövetségnek nevezett) iratokra hivatkozik, és azokat önmagára alkalmazza, szintén végigvonul tanításán. Küldetése elsősorban a zsidókhoz szólt, ezt többször is hangsúlyozza. A próféciaik alapvetően őröla szólnak, és ezzel próbálta a zsidók előtt igazolni önmagát. A később kialakuló közösségekben, amelyek szintén a zsidóságból jöttek és lettek keresztények, a Jézusra és feltámadására vonatkozó próféciaik ugyancsak alapgondolatként vannak jelen.

Dombi János, Bánya